

Handleplaner vedrørende dødsfald og kriser

Dødsfald (elev):

Lige efter dødsfaldet:

- Ledelse og kolleger er ansvarlige for at informere hinanden i tilfælde af, at en elev dør.
- Klasselæreren (sammen med en kollega)/klasseteamet underretter/sørger for at underrette elevens klasse. De to/tre lærere "beholder" klassen resten af dagen. Evt. mulighed for at arrangere klassesamvær væk fra skolen.
 - Hold en lille mindehøjtidelighed i klassen
 - Tal åbent og konkret om det skete
 - Lad eleverne tale om det, de tænker og føler
- Skolens øvrige klasser underrettes af "deres" lærere. Er der søskende skolen, bør der udvises særlig opmærksomhed på deres klasser; ligesom venner, evt. kæreste og tidligere klassekammerater også bør vises særlig opmærksomhed
- Umiddelbart efter klasseorienteringen er der fællessamling evt. m. sang.
- (bilag: 3 salmer/sange, klar til kopiering)
- Efter fællessamlingen går vi sammen ud for at hejse flaget på halv stang
- Rektor kontakter familien. Hvem, der derudover evt. kontakter/besøger familien og/eller bestiller blomster/krans aftales i lærerkollegiet.
- I tilfælde af ulykke forbereder rektor sig skriftligt på en evt. henvendelse til pressen

Begravelsen:

- Klassekammerater og klassens lærere skal have mulighed for at deltage i begravelsen
- På begravelsesdagen flager skolen på traditionel vis

Opfølgning:

- Det er vigtigt, at klasselæreren får megen støtte og hjælp fra kollegerne
- Vær opmærksom på elevernes forskellige sorgreaktioner:
 - Nogle bearbejder hurtigt sorgen, efter at dødsfaldet er blevet kendt. Andre vil først få mærkbare reaktioner nogen tid efter.
 - Skyldfølelser er typiske udslag af sorgreaktioner hos unge mennesker. I denne sammenhæng er rådgivning og vejledning meget vigtig.
 - Sorgens fire stadier:
 1. Chokfasen: Varer fra et øjeblik til nogle døgn
 2. Reaktionsfasen: Kan vare i flere uger
 3. Bearbejdningsfasen: Kan vare i over et år
 4. Nyorienteringsfasen: Vil bestå altid; individet vil lever med ar i sjælen, som aldrig helt forsvinder
- Samtaler i klassen, hvor man sætter ord på tanker og følelser i forbindelse med det skete, vil fortsat have stor betydning
 - Klassesamtalen kan struktureres på følgende måde: a) Introduktion, b) Fakta, c) Tanker, d) Reaktioner, e) information, f) afslutning

- Der henvises til relevant litteratur på inspektorkontoret på første sal

Dødsfald (personale):

Lige efter dødsfaldet:

- Rektor underretter lærerne og det øvrige personale
 - Klasselæreren er ansvarlig for informering af sin klasse
 - Hvor det er klasselæreren der er død, må klassen informeres af en lærer som klassen kender godt eller af studievejlederen. Læreren og evt. studievejlederen bør derefter beholde klassen resten af skoledagen.
 - Tal konkret om det der er sket.
 - Lad eleverne tale om deres tanker og følelser
- Efter klasseorienteringen er der fællessamling, og der synges en sang/salme. Flaget hejses på halv, hvilket overværes af hele skolen
- Det aftales i lærerkollegiet hvem der skriver dødsannonce, kontakter familien og bestiller blomster/ krans og evt. nekrolog
- I tilfælde af en ulykke forbereder skolelederen sig skriftligt på en eventuel henvendelse til pressen.

Begravelsen:

- Kolleger og elever, der ønsker at deltage i begravelsen, får fri
- På begravelsesdagen hejses skolens flag på halv

Opfølgning:

- Det er meget vigtigt med kollegial støtte og hjælp
- Vær opmærksom på eleverne og lærernes forskellige sorgreaktioner.
 - Nogle bearbejder hurtigt sorgen efter at dødsfaldet er blevet kendt. Andre vil først få mærkbare reaktioner efter en tid.
 - Sorgens fire stadier:
 1. Chokfasen: varer fra et øjeblik til nogle døgn
 2. Reaktionsfasen: Kan vare i flere uger.
 3. Bearbejdningsfasen: Kan vare i over et år.
 4. Nyorienteringsfasen. Vil bestå hele livet. Individet vil leve med et ar i sjælen som aldrig forsvinder.
- Samtaler i klassen og blandt kolleger, hvor man sætter ord på tanker og følelser i forbindelse med det skete, vil fortsat have stor betydning.
Klassesamtalen og kollegasamtaler kan struktureres på følgende måde: A: introduktion B: fakta C: tanker D: reaktioner E: information F: afslutning (jfr. Litteratur om dødsfald og sorgarbejde, som findes på inspektorkontor på første sal)
Sorgens 4 opgaver: Erkende tabet - Sorgens følelser - Tilegnelse af nye færdigheder - Reinvestering af den følelsesmæssige energi
- Det har stor betydning for de pårørende at skolen/ kolleger er opmærksomme på 'særlige' dage i den nærmeste fremtid.

Når elever/ kolleger mister en af sine nærmeste:

Lige efter dødsfaldet:

- Ledelsen og kolleger er gensidig ansvarlige for at informere hinanden i tilfælde af at en elev/ kollega mister en af sine nærmeste
- Når skolen får meddelelse om dødsfald blandt en elevs nærmeste, spørger klasselæreren og studievejlederen om det er i orden at orientere elevens klasse
- Klasselæreren og studievejlederen taler så åbent som muligt om det i klassen, mens eleven, som netop har mistet sin pårørende ikke er til stede; i tilfælde af at det er en kollegas nærmeste, tales der åbent om det på lærerværelset.
- Fortæl om muligt, hvad der er sket. Forbered kammerater/ kollegerne på, at den / de efterladte kan være mere sårbare end ellers og at der derfor bør vises ekstra omtanke.
- Klasselæreren og de øvrige lærere i klassen har særligt ansvar for at støtte og hjælpe de efterladte.
- Som kollega har vi altid ansvar for at yde støtte og hjælp
- Vær opmærksom på elevens/ kollegaens sorgreaktioner (jfr. litteratur om sorg):
 - nogle bearbejder hurtigt sorgen efter at dødsfaldet er blevet kendt. Andre vil først få mærkbare reaktioner på et senere tidspunkt.
 - hos nogle, ofte unge mennesker, forbindes sorgen med skyldfølelse

Opfølgning:

- Samtaler i klassen og med kolleger har stor betydning, og det er meget vigtigt at der sættes ord på tanker og følelser.

Personlige kriser (elever):

(f.eks. alvorlige fysiske og psykiske sygdomme, selvmordsforsøg, forældres skilsmisse og lign.)

- Vi har fælles ansvar for at opfange signaler fra eleverne.
- Når signal erfares, har vi pligt til at orientere studievejlederen.
- NB: Det er vigtigt, at vi, som lærere og vejledere, kender vore begrænsninger/ beføjelser og forstår at sende opgaven videre til de rette personer, når dette er påkrævet.
- Klasselæreren/klasseteamet er forpligtet til at informere klassens lærere om problemet, i det omfang, det influerer på undervisningssituationen (Tavshedspligten understreges!)
- Hvis eleven er under 18 år tager studievejlederen/rektor stilling til om hjemmet skal kontaktes for at finde ud af:
 - hvad der kan og skal gøres
 - hvem, der skal orienteres/kontaktes
 - hvilken rolle skolen skal påtage sig
 - hvordan og i hvilket omfang klassekammeraterne skal informeres (samtlige klassekammerater bør gives ensartet information)
- Aftalen med forældre/værge forelægges de implicerede personer

Opfølgning

- Når klassen orienteres, er det vigtigt at overveje hvorvidt
 - den kriseramte elev selv orienterer klassen, mens mindst én af klassens lærere er til stede
 - eller

- to af klassens lærere (samt evt. studievejleder) orienterer klassen
- Der afsættes god tid til samtale i klassen, hvor der gives lejlighed til at besvare spørgsmål og sætte ord på tanker og følelser i forbindelse med det skete
- I særlige tilfælde tilkaldes psykolog til akut krisehjælp
- Klasselærer/klasse team har en særlig forpligtelse til opfølgning - både m.h.t. den kriseramte elev og m.h.t. reaktionen hos klassen/klassekammerater.

Personlige kriser (personale):

(f.eks. alvorlige fysiske og psykiske sygdomme, skilsmisse og lign.)

- Rektor afgør sammen med den pågældende,
 - i hvilket omfang
 - hvordan
 - hvornår
 øvrige kolleger informeres
- Rektor afgør sammen med den pågældende, hvem der informerer
- Rektor afgør sammen med den pågældende samt evt. det øvrige ledelsesteam og/eller studievejledere i hvilket omfang eleverne informeres
- Klasselærer/lærerteam har ansvar for i særlige tilfælde at følge op med samtaler i klassen.

Ulykker på skolen:

Lige efter ulykken:

- Den lærer /de lærere, der først er til stede, sørger for, at der træffes de nødvendige afgørelser:
 - Hvem tager sig af den/de skadede?
 - Hvem tager sig af tilstedeværende elever?
 - Hvem tilkalder ekstra hjælp?
 - Hvem underretter pårørende?
 - Hvem underretter ledelsen?
- Ledelsen informerer skolens elever
- Alle ansatte er gensidigt ansvarlige for at informere hinanden, i tilfælde af at der er sket en ulykke på skolen.
- Ledelsesteamet aftaler, hvordan vi håndterer ulykken udadtil
 - Hvilke informationer giver vi?
 - Skal der informeres skriftligt?
 - Skal der være samtaler i klassen og blandt kolleger om det skete?

Opfølgning:

- Samtaler klassen og blandt kolleger vil have stor betydning, idet der sættes ord på tanker og følelser i forbindelse med det skete